

ELEKTRONIKUS INFORMÁCIÓSZOLGÁLTATÁS
NEMZETI PROGRAM

EISZ Szakmai nap Open Access munkafolyamatok

2018. június 14.

Open Access publikálás – read&publish kulcskérdések

- Open Access támogatásra jogosult szerzők meghatározása
- Szerző azonosítása
- Creative Commons licenc kiválasztása
- Open Access támogatásra jogosultság jóváhagyása
- Szerzők bevonása
- APC támogatók megjelenítése
- Időbeli hatály
- Kredit követés (limitált megjelenési lehetőség esetén)

Open Access publikálás – jogosult szerzők

A gyakorlat általában

- levelező szerző
- affiliációja a szerződés által lefedett valamelyik intézményhez tartozik

Ritkábban előfordul:

- bármely szerző
- affiliációval a szerződés által lefedett valamelyik intézményhez

Open Access publikálás – szerző azonosítása

A kiadók a cikkek azonosítására a következő módszereket használják önállóan, vagy egymással kombinálva:

- intézményi e-mail cím használata
- intézményi affiliáció a cikken
- intézményi IP tartományból való beküldés
- cikk beküldésekor intézmény kiválasztása
- alternatív megoldás: Ringgold, ORCID azonosítók kötelezővé tétele

Egyik megoldás sem 100%-os

Kezeleni kell: akik kimaradnak, vagy jogtalanul bekerülnek

Open Access publikálás – Creative Commons

Milyen licenc legyen?

- CC-BY
- CC-BY-NC
- CC-BY-NC-ND

Mikor és hogyan kerül kiválasztásra, ha választható?

- a szerző kiválasztja a publikáció beküldésekor
- az intézményi adminisztrátor kiválasztja a jóváhagyáskor

Open Access publikálás – jogosultság jóváhagyása

- Egy adminisztrációs felületen valós időben nyomon követhetőek az automatikusan azonosított jogosult cikkek, melyeket az intézményi adminisztrátor jóváhagy, vagy elutasít
- Egy adminisztrációs felületen valós időben nyomon követhetőek az automatikusan azonosított jogosult cikkek, de nincs jóváhagyás, csak utólagos reklamáció és hibajavítás
- Manuális módszer: a kiadó rendszeresen küld jelentéseket a jogosult cikkekről, a jóváhagyás utólag történik

Open Access publikálás – szerzők bevonása

- Az intézmények feladata, hogy a szerzők tudjanak a lehetőségről és az ehhez kapcsolódó teendőikről
- A kiadók feladata, hogy publikálás (cikk benyújtásakor, vagy a cikk elfogadásakor) esetén tájékoztassák a szerzőt a lehetőségről
- Alapértelmezett legyen, hogy a jogosult szerző cikke open access megjelenjen a szerződés keretében, anélkül, hogy a szerző ezt külön kérje

Open Access publikálás – APC támogatás megjelenítése

- Szerepeljen a cikkben, hogy milyen APC támogatási megállapodás keretében jelent meg
- Jelenjen meg ez az információ a metaadatokban is

Open Access publikálás – időbeli hatály

Mely dátum legyen az irányadó a megállapodás időbeli hatályára?

- Megjelenés dátuma
- Online elérhetőség dátuma
- APC kifizetés/jóváhagyás dátuma
- Elfogadás dátuma
- Beküldés dátuma

Open Access publikálás – kredit követés

Amennyiben van publikálási plafon:

- Konzorciumi szinten kerül meghatározásra
- *Admin* felületen valós időben, konzorciumi szinten látható a felhasznált kreditek száma
- A kiadó által rendszeresen küldött jelentésekből nyomon követhető a felhasznált kreditek száma
- Beavatkozási lehetőség, ha közelít a plafonhoz

Open Access megállapodás feltételek

- Open Access támogatásra jogosult szerző

levelező szerző, affiliációval valamely előfizető intézményben

- Publikálható cikkek maximuma, ha szükséges

az előfizetői kör adott kiadónál történt elmúlt évekbeli éves teljes publikációs teljesítménye alapján kerül meghatározásra

- Creative Commons

CC-BY vagy CC-BY-NC-ND

- Publikálási időszak

elfogadás dátuma

Open Access publikálás – szerző

A szerző az eddig megszokott módon beküldi a cikkét, lehetőleg *plusz tennivalók nélkül*

Az open access megjelenés lehetősége, akár gold, akár hibrid folyóiratokról legyen szó nincs sem időbeni, sem más befolyással a cikk benyújtási, lektorálási és elbírálási folyamatára

Az open access megjelenés idejét azonban felgyorsíthatja a rendszer automatizmusától függően

A szerzőnek nyilatkozni kell az open access megjelenésről (hibrid folyóirat esetében), valamint a Creative Commons licenszről (CC-BY vagy CC-BY-NC)

Fontos a helyes affiliáció és az *intézményi e-mail cím* használata

Open Access – EISZ támogatás

A felmerülő kérdéseket az EISZ gyűjti össze és egyezteti a kiadókkal, elősegítve ezzel azt, hogy minden résztvevő intézmény esetében érvényesüljön a megoldás

Az EISZ folyamatosan figyeli a szerződés konzorciumi szintű feltételeinek teljesülését és szükség esetén beavatkozik. Pl: publikálási plafon megközelítése

Open Access folyamat a gyakorlatban – Taylor and Francis

- A Taylor and Francis adatbázisra előfizető intézmények (Budapesti Corvinus Egyetem, Eötvös Loránd Tudományegyetem, Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, Közép-európai Egyetem, Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Szegedi Tudományegyetem)
- A fenti intézményeknél affiliációval rendelkező levelező szerzők nyílt hozzáférésű cikkeinek megjelenésére
- A teljes konzorcium számára 2018-ban rendelkezésre áll 70 publikálási lehetőség APC díj fizetése nélkül

A 70 publikálási lehetőség nincs előre szétosztva az intézmények között, hanem az egyes intézményi felhasználások során a közös kvóta folyamatosan csökken. (A 70 felette van az érintett intézmények elmúlt évekbeli éves teljes hazai T&F-ben való publikálásának)

Open Access folyamat T&F – Szerző

A szerző az eddig megszokott módon beküldi a cikkét a Taylor and Francis kiadó valamely folyóiratához. *Lehetőleg használja az intézményi e-mail címét, mert az nagyban megkönnyíti a megfelelő intézményhez való hozzárendelést a folyamat során.*

Amikor a cikk végleges befogadásáról a szerző megkapja az értesítést, akkor nyilatkozhat arról, hogy open access formában is szeretné-e a cikke megjelentetését. Amennyiben ezt nem igazolja vissza, akkor is van lehetőség a későbbiekben az intézményi adminisztrátornak jóváhagyni open access megjelenésre.

<http://www.taylorfrancis.com/oadashboard>

Open Access folyamat T&F – teendők

Figyelemfelkeltés, a résztvevő intézmények kutatóinak, tájékoztatása

Az résztvevő intézmények Open Access publikálási politikájába, illetve szabályzatába való beépítés

A folyamat során felmerülő nehézségek és hibák jelzése az EISZ felé